

การประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ
ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่
ตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างก่อ
อำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี

**ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นเกี่ยวข้องกับการเรียกรับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลสร้างก่อ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗**

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการ ทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็น มาตรการ ป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไปมาตรการป้องกันการทุจริต สามารถจะช่วย ลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การ ออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการ ทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือ เป็นการป้องกันการ เกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะ ช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับ หนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบ กับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบ กับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหาย ขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำ เครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มี การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการ ปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระ งานแต่อย่างใด

๒. องค์กรประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต องค์กรประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือ แรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของ ระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ ดังนั้น สาเหตุของการ ทุจริตอาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจ หน้าที่ของตนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก เช่น การรับสินบน การทุจริตเกิดจาก ความร่วมมือระหว่างข้าราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจ(ภาคเอกชน) ในการใช้ กฎหมายหรือ ช่องว่างของกฎหมายแสวงหาประโยชน์สร้างเงื่อนไขต่างๆ ตามกฎหมายเพื่อให้สามารถนำมาใช้ แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง นำมาสู่การ “ทุจริตเชิงนโยบาย” ปัจจัยที่เป็นสาเหตุการ ทุจริต - การขาดคุณธรรม ได้แก่เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความมีหิริโอตัมปตะ ความกตัญญูกตเวที - การขาดอุดมการณ์ และอุดมคติ ซึ่งหากขาดอุดมการณ์และอุดมคติ จะเป็นผู้ขาดเป้าหมายในชีวิต

หน้า ๒

จะทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ มีจิตใจที่มีเดบอด การทำงานอย่างมีอุดมการณ์หรืออุดมคติ จะดำรงชีวิตอย่างไร มีศีลธรรม มีคุณธรรมความดี - การมีค่านิยมที่ผิด เห็นการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติ เห็นคนชื้อเป็นคนเซ่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด - การใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม คนมีอำนาจมีความโลภเห็นแก่ตัว ย่อมจะคอร์รัปชั่น การมีอำนาจอย่าง เดียวไม่ทำให้คนทุจริต แต่จะเป็นคนทุจริตเมื่อมีทั้งอำนาจและมีความโลภ - มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย คือ การไม่ประมาณตนเอง ใช้เงินเกินตัว ทำให้เกิดการยกยอกเงิน หรือ การเบิกเงินเกินกว่าสิทธิที่จะเบิกได้ รูปแบบการทุจริต - การทุจริตสีดำ หมายถึง การทุจริตที่คนทั่วไปเห็นพ้องว่าผิด และสมควรถูกดำเนิน และควรถูกลงโทษ - การทุจริตสีเทา เป็นการกระทำที่คนส่วนหนึ่งเห็นว่าผิดควรถูกลงโทษ แต่อีกส่วนหนึ่งเห็นต่างออกไป และคนส่วนใหญ่มีความเห็นคลุมเครือ - การทุจริตสีขาว เป็นความน่ากลัวเพราะเป็นสนิมที่กัดกร่อนสังคมไทย เพราะคนส่วนใหญ่ยอมรับได้ เช่น การเข้าอบรมสาย ออกก่อนเวลา(จุดเล็กของการเริ่มต้นจากการไม่สุจริตต่อตัวเอง) การแข่งแถว การใช้อภิสิทธิ์ การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา ลินน้ำใจ เหล่านี้ เป็นจุดที่น่ากลัวที่สุด เพราะทุกคนมองเป็นเรื่องธรรมดาตามาก ต้องการ ความรวดเร็ว ทั้งนี้ การทุจริตสีขาว เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่คนในสังคมอาจจะยังไม่ตระหนักถึง ข้อเสนอต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่ผู้ใหญ่ในองค์กรไม่ช่วยพรรคพวก เช่น นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์(ลีควงฮง) เคย ประสบปัญหาการการทุจริต เช่นเดียวกับเมืองไทย แต่เขาแก้ปัญหาได้ในช่วง ๔๐-๕๐ ปี และปัจจุบันติดอันดับ ความโปร่งใสอันดับต้นๆ ของโลก (เมืองไทยเรียนรู้อยู่) ดูงานประเทศต่างๆ เยอะ ตัวชี้วัดเยอะในการวัด ITA แต่ ก็ตอบตัวชี้วัดไม่เคยตรงเลย หรือแม้แต่ประเทศจีน มีการดำเนินการอย่างเฉียบขาดกับผู้ทุจริต เมืองไทยต้องใช้ เวลานานมาก เรื่องทุจริตน่าอาย เปิดเผยไม่ได้ เป็นการประจานคน เพราะกฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ อาจกล่าวได้ว่า ถ้าเราจะเปลี่ยนแปลงจริงๆ คนที่มีอำนาจต้องเปลี่ยนแปลง หากไม่เปลี่ยนในตัวบุคคลโอกาสไม่เกิด ดังนั้น การป้องกันการทุจริตไม่ใช่วาทะกรรมที่สวยหรู ไม่ใช่การพูด หรือการประกาศเจตนารมณ์แล้วจะหายไป ประเด็นความโปร่งใส ซึ่งเกี่ยวข้องกับ พรบ.ข้อมูลข่าวสารข้อสำคัญ สุดท้าย การเข้าไปดูข้อมูลยากมาก ทั้ง ที่หลายเรื่องเป็นข้อมูลสาธารณะที่ประชาชนจะต้องรู้ แต่กระบวนการเข้าถึง หรือการเปิดเผยข้อมูลมีขั้นตอน มีกฎหมายที่ยาก และมีข้อยกเว้นการไม่ต้องปฏิบัติเยอะ และหากเป็นคดีต้องฟ้องศาลก็ต้องใช้เวลานาน เพราะฉะนั้น การที่ประชาชนต้องการข้อมูลเหล่านี้ จึงนานกว่าปกติจึงจะขอได้ การมีส่วนร่วมของประชาชน หรือเครือข่าย ซึ่งเป็นเรื่องยากอีกเหมือนกันที่จะชวนประชาชนมาให้เห็น ผลกระทบของการทุจริต และความเป็นพลเมืองของคนไทยมีน้อยมาก อาจต้องกลับไปสู่การสร้าง “คนไทย” ให้ เป็น “พลเมืองไทย” ดังนั้น กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนไทย ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และไม่ใช่ทำ ปีละครั้ง อาจต้องมีการทำในภาพรวมของทุกกระทรวงที่เป็น AGENDA เลข มีทั้งการรณรงค์

ให้ความรู้แก่ สาธารณชน ขบวนการมีส่วนร่วมในภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ภาคการศึกษาผ่าน กระบวนการเรียนรู้ที่เป็น กิจกรรมใกล้ ๆ ตัว ผ่านเกมส์ การเล่นเกมสนทนากัน แต่แทรกด้วยเนื้อหา ให้เห็นผลกระทบ เลิกการให้หนังฟัง บรรยาย สังคมเหล่านี้ ทำให้การป้องกันการทุจริตไม่เรียกว่าล้มเหลว แต่ย่ออยู่กับที่ คือ - การขาดภาคประชาสังคมที่เข้มแข็ง และมีทรัพยากรเพียงพอ ทำอย่างไรเราจะมี เอ็นจีโอที่หลากหลาย สามารถติดตามข้อมูลได้ - สถาบันที่เรียกว่า Policy Watch คือสถาบันที่คอย ติดตาม วิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีอยู่น้อยมา การวิจารณ์ต้องวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาไร้อคติ - สื่อที่มีคุณภาพ หลายเรื่องที่เป็นความสำเร็จของภาคประชาชน ผมเห็นที่ชอบติดตามเพจหมาเฝ้าบ้าน ร่วมขับเคลื่อนภาค ประชาชน เช่น การทุจริตยาและเวชภัณฑ์ การซื้อรถดับเพลิงของ กทม. - การ เปลี่ยนทัศนคติของสังคม - ควรบูรณาการกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ทั้งในเรื่องการบังคับใช้ กฎหมาย การฟ้องร้องดำเนินคดี การพิพากษา การสร้างความเชี่ยวชาญให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่อง - การดำเนินการคดีทุจริต ไม่ควรดำเนินการรายคน แต่ควรดำเนินการเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ ใน ภาครัฐจะเกิดขึ้น เป็นสายงานในองค์กรลดหลั่นกันตามสายงานของแต่ละกลุ่มของการจัดการ เชื่อมโยง เข้ากับระบบอำนาจและ ระบบอุปถัมภ์(เช่น เงินสงเคราะห์ของ พม.) - ในระดับบุคคลควรมีการสร้าง ค่านิยมความมีจริยธรรม ควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก โดยให้สถาบันครอบครัว เข้ามามีบทบาทร่วมด้วย

๓. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นเกี่ยวข้องกับการเรียกรับสินบน
ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสร้างก่อ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ แบ่งประเภทความเสี่ยง
การทุจริตออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๓.๑ ประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ.

๒๕๕๘)

ลำดับ ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง/โอกาส โครงการ/กิจกรรม	การประเมินระดับความ เสี่ยง				มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก	
๑	การขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร หรือ ถอน ดัดแปลงอาคาร อาจมีการรับ สินบนจาก ผู้ขออนุญาตก่อสร้าง อาคาร หรือถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจ ผ่านมาตรฐาน	√				- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม ในการ ดำเนินงาน และ มาตรการ ป้องกัน การ ชักกันระหว่าง ผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม และ จัดทำคู่มือการ ป้องกันผลประโยชน์ทับ ซ้อน ส่งเสริม การทำงานอย่างมีอุดมการณ์หรืออุดมคติในการ ดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรม มีคุณธรรมความดี -ปลูก จิตสำนึก และค่านิยม กำหนด นโยบาย เสริมสร้าง แนวทางในการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ - ยึดหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติ ราชการ - ส่งเสริมองค์ ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบลปลาเค้า อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง - สร้างกลไกและระบบการ ตรวจสอบการ ใช้อำนาจ มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจ ของ เจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
๒	การขออนุญาต ขุดดิน ถมดิน อาจมี การใช้ อำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตน	√				
๓	การออกใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้า ใน ที่หรือทางสาธารณะ หรือ ใบอนุญาต การประกอบกิจการที่เป็น อันตรายต่อ สุขภาพ อาจมีการจ่ายค่า น้ำร้อนน้ำชา เพื่อความรวดเร็วในการ ออกใบอนุญาต	√				

๓.๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย

ลำดับ ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง/โอกาส โครงการ/กิจกรรม	การประเมินระดับความ เสี่ยง				มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก	
๑	การใช้อำนาจตามกฎหมายในการเรียกเก็บภาษี เช่น -ภาษีโรงเรือนและที่ดิน - ภาษีป้าย เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและ พรรคพวก หรือรับสินบนเพื่อประเมิน ภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง	√				- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ มาตรการ ป้องกัน การขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม และ จัดทำคู่มือการ ป้องกันผลประโยชน์ทับ ซ้อน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีอุดมการณ์หรือ อุดมคติในการดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรม มีคุณธรรม ความดี -ปลูกจิตสำนึก และค่านิยม กำหนด นโยบาย เสริมสร้างแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ - ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ - ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบขององค์กร บริหารส่วนตำบลปลาดาวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง - สร้างกลไกและระบบการตรวจสอบการใช้ อำนาจ มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
๒	- การใช้กฎหมายหรือช่องว่าง ของกฎหมายแสวงหาประโยชน์สร้างเงื่อนไขต่างๆ ตามกฎหมายเพื่อให้สามารถนำมาเรียกรับสินบนหรือใช้แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง นำมาสู่การ “ทุจริตเชิงนโยบาย” เช่น ออกนโยบายจัดซื้อจัดจ้างเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และมีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องนำสินค้าคุณภาพต่ำแต่ราคาเท่ากับหรือสูงกว่าท้องตลาดมาทำการจัดซื้อจัดจ้าง	√				

๓.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับ ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง/โอกาส โครงการ/กิจกรรม	การประเมินระดับความ เสี่ยง				มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก	
๑	ชั้นการเผยแพร่ข่าวการจัดซื้อจัดจ้าง - ไม่มีการเผยแพร่ข่าวการเสนอ ราคา หรือมีการเผยแพร่ในวงจำกัด เผยแพร่ ในระยะเวลาที่สั้นเกินไปทำให้ ผู้สนใจ ไม่มีเวลาเพียงพอต่อการเตรียม ขอ เสนอ เพื่อเอื้อประโยชน์รับสินบนกับ ผู้รับจ้างบางราย	√				- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วน ร่วมใน การ ดำเนินงาน และ มาตรการ ป้องกัน การขัดกัน ระหว่าง ผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม และ จัดทำคู่มือการ ป้องกันผลประโยชน์ ทับ ซ้อน ส่งเสริม การทำงานอย่างมีอุดมการณ์หรือ อุดมคติในการ ดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรม มีคุณธรรม ความดี -ปลูก จิตสำนึก และค่านิยม กำหนด นโยบาย เสริมสร้าง แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ - ยึดหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ - ส่งเสริมองค์ ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบลปลาเค้า อย่างจริงจังและต่อเนื่อง - สร้างกลไกและระบบการ ตรวจสอบการใช้ อำนาจ มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจ ของเจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
๒	ชั้นการบริหารสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารโครงการ (upervision) - มี การเรียกรับสินบนเพื่อตรวจงาน ที่ส่ง มอบด้วยคุณภาพกว่าที่กำหนดไว้ ในส เป็กหรือไม่ครบถ้วนหรือล่าช้ากว่า ที่ กำหนดไว้ในสัญญาแต่เจ้าหน้าที่ ตรวจ รับและอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินได้	√				
๓	- มีการเอื้อประโยชน์เรียกรับสินบน ใน การกำหนดสเปกของสินค้าที่จะ จัดซื้อ จัดจ้าง เพื่อกีดกันผู้รับจ้างราย อื่น ไม่ให้เข้าแข่งขันราคาได้	√				

๓.๔ การบริหารงานบุคคล

ลำดับ ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง/โอกาส โครงการ/กิจกรรม	การประเมินระดับความ เสี่ยง				มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
		ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก	
๑	การเรียกรับสินบนเพื่อต่อสัญญาจ้าง ของพนักงานลูกจ้างที่สัญญาสิ้นสุด	√				- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน และ มาตรการ ป้องกัน การขัดกัน ระหว่าง ผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม และ จัดทำคู่มือการ ป้องกันผลประโยชน์ ทับ ซ้อน ส่งเสริม การทำงานอย่างมีอุดมการณ์หรือ อุดมคติในการ ดำรงชีวิตอย่างมีศีลธรรม มีคุณธรรม ความดี -ปลูก จิตสำนึก และค่านิยม กำหนด นโยบาย เสริมสร้าง แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ - ยึดหลัก ธรรมาภิบาลในการปฏิบัติราชการ - ส่งเสริมองค์ ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบขององค์การ บริหารส่วนตำบลปลาเค้า อย่างจริงจังและต่อเนื่อง - สร้างกลไกและระบบการ ตรวจสอบการใช้ อำนาจ มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจ ของเจ้าหน้าที่ ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
๒	การเรียกรับสินบนเพื่อแลกกับการ โอน การย้ายไปปฏิบัติราชการ	√				
๓	การให้สินบนกับหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อ แลกกับความดีความชอบในการ เลื่อน ขั้นเงินเดือน	√				

จัดทำโดย

หน่วยตรวจสอบภายใน

องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างก่อ